

**Riktlinjer för handläggning
av bistånd enligt
Socialtjänstlagen (2001:453)
inom äldreomsorg och omsorg
om personer med
funktionsnedsättning i
Danderyds kommun**

Antagen av socialnämnden 2018-09-10

Innehållsförteckning

Inledning	2
Socialtjänstlagen (2001:453) SoL	3
Rätten till bistånd	3
Handläggning av ärenden.....	3
IBIC.....	4
Särskilt utsatta grupper.....	8
Företrädare	9
Kundval	10
Valfrihetssystem.....	10
Hemtjänst	11
Uppgifter till utföraren – uppdrag/beställning	11
Insatsernas innehåll och omfattning.....	12
Service och hushållsgemensamma insatser.....	13
Ledsagning	15
Kontaktperson	15
Dagverksamhet för personer med demenssjukdom	15
Avlösning i hemmet.....	16
Insatser enligt LSS till personer över 65 år.....	16
Korttidsboende	16
Korttidsvistelse.....	16
Växelvis korttidsvistelse	17
Särskilt boende.....	17
Parbogaranti	18
Flytt till och från kommunen	19
Övriga insatser	21
Icke biståndsbedömda stödformer	22
Samverkan med andra myndigheter.....	23
Lagar och förordningar som styr verksamheten	25

Inledning

Riktlinjer för handläggning av bistånd inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning är avsedda att användas som vägledning för de handläggare som utreder och fattar beslut enligt Socialtjänstlagen (2001:453).

Socialnämndens riktlinjer baseras på och utgör ett komplement till aktuell lagstiftning, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, rättspraxis samt andra övergripande dokument och regelverk inom området. Till riktlinjerna knyts även lokala rutiner och anvisningar för handläggning.

Handläggning och dokumentation styrs av bestämmelser i grundlagar, sekretesslagstiftning, förvaltningslagen, dataskyddsförordning (GDPR) samt specifik lagstiftning inom socialtjänstens område. Handläggning och dokumentation ska även ske i enlighet med Socialstyrelsens allmänna råd och rekommendationer.

Riktlinjerna har flera syften:

- Tydliggöra innebörden av skälig levnadsnivå
- Rättssäker och likställd handläggning
- Vägledande bedömningsgrund för biståndshandläggarna inför beslut om bistånd.
- Ge en allmän beskrivning av äldreomsorgen så att sökande, anhöriga och allmänheten kan få en bild av vilket stöd de kan förväntas få från socialtjänsten i Danderyds kommun

Riktlinjerna är vägledande och innebär inte någon inskränkning i den enskildes möjlighet att få sina individuella behov prövade. Varje ansökan, utredning och beslut baseras på den enskildes individuella behov.

En ansökan kan inte avvisas med motivering att kommunens riktlinjer inte innehåller det sökta biståndet. Handläggaren ansvarar för att gällande lagstiftning tillämpas och att handläggningen sker med etik och värdegrund som utgångspunkt.

Riktlinjerna omfattar ej hemsjukvård, annan form av sjukvård, insatser och beslut enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), färdtjänst och riksfärdtjänst, ej behovsprövade insatser, avgifter och tillämpning av avgiftstaxa eller insatser som utförs av frivilligarbetare.

Socialtjänstlagen (2001:453) SoL

Rätten till bistånd

Enligt socialtjänstlagens 4 kap. 1§ har den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. Lag (2016:654)

Särskilda bestämmelser för äldre människor regleras i 5 kap SoL

4 § Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund). Socialnämnden ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra. Lag (2010:427).

5 § Socialnämnden ska verka för att äldre människor får goda bostäder och ska ge dem som behöver det stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service. Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd. Den äldre personen ska, så långt det är möjligt, kunna välja när och hur stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service ska ges. Lag (2010:427).

6 § Socialnämnden ska göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för äldre människor samt i sin uppsökande verksamhet upplysa om socialtjänstens verksamhet på detta område. Kommunen ska planera sina insatser för äldre. I planeringen ska kommunen samverka med landstinget samt andra samhällsorgan och organisationer. Lag (2009:726).

Handläggning av ärenden

Biståndshandläggarens bedömning av en ansökan är socialnämndens grund för att fatta beslut i individuella ärenden. Socialnämndens ansvar enligt dessa riktlinjer omfattar endast insatser enligt socialtjänstlagen som beviljas och tillhandahålls inom omsorgen av äldre personer och personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun.

Insatser som den enskilde beviljas ska tillförsäkra denne en skälig levnadsnivå. Bedömning av hur nivån ska uppnås är individuell och kan skilja sig över tid. För att rätten till bistånd krävs att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt än genom insats från socialtjänsten.

Informationsskyldighet

Socialtjänsten har liksom alla myndigheter en informationsskyldighet gentemot den enskilde. Informationen ska vara lättillgänglig och utformas på ett sådant sätt att den enskilde kan förstå och ta den till sig. Informationen kan ges muntligen, skriftligen, elektroniskt, via kommunens hemsida osv.

Biståndshandläggaren ska informera om de insatser som finns att tillgå inom kommunens äldreomsorg, biståndsbedömda och icke-biståndsbedömda insatser, syn- och hörselkonsulent, seniorträffar, anhörigstöd, fixartjänst, färdtjänst osv. Information ska även ges om kommunens avgiftssystem för beviljade insatser.

IBIC

Danderyds kommun använder sig av Individens behov i centrum, IBIC, i sin handläggning av vuxna personer oavsett ålder eller funktionsnedsättning utifrån Socialtjänstlagen (SoL). IBIC är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt som utgår från individens behov, resurser, mål och resultat inom olika livsområden i dagliga livet. Arbetssättet innehåller internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa – ICF, som ett gemensamt tankesätt och språk.

Genom systematik beskrivs nuläge, mål och resultat med strukturerad dokumentation vilket ger säkrare överföring och återanvändning av information. Individen får sina behov beskrivet på ett likvärdigt och rättssäkert sätt samt möjlighet att stärka sina egna resurser gällande aktivitet och delaktighet. IBIC ger även stöd i samtal med anhöriga, där de kan beskriva sin situation och behov av stöd.

Ansökan

Det finns inga regler som begränsar vad den enskilde kan ansöka om. När en ansökan inkommer ska alltid den enskildes behov bedömas då det är detta som avgör om bistånd ska beviljas och vad detta bistånd i så fall ska bestå av. Ansökan kan göras skriftligt eller muntligt och datum för ansökan ska framgå. Ansökan ska tas om hand utan dröjsmål när den har inkommit till kommunen, oavsett i vilken form den inkommer.

Ansökan kan göras av den enskilde själv eller en legal ställföreträdare. Att den sökande är behörig att ansöka ska alltid utredas i samband med att ansökan kommer in. Om det inte tydligt framgår av ansökan vad den avser ska handläggaren hjälpa den enskilde att precisera och/eller komplettera sina önskemål och dokumentera detta så att denna information kan läggas till grund för nämndens utredning och beslut.

Utredning

Biståndshandläggaren tar emot den enskildes ansökan, utreder och bedömer personens behov, beslutar om samt följer upp beviljade insatser.

Riktlinjer för handläggning av bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453) inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun.

Antagna av socialnämnd 2018-09-10, SN 2018/0046

En utredning grundar sig alltid på den enskildes ansökan. Den enskildes situation ska utredas i enlighet med de krav som fastställts i lagar och föreskrifter på en utrednings innehåll. Den sökandes behov ska utredas och beskrivas i utredningen. Hänsyn tas enbart till den enskildes behov, andra omständigheter som till exempel ekonomiska faktorer eller tekniska svårigheter att genomföra insatsen är inte av relevans för bedömningen av behovet.

Handläggningen i sin helhet ska bygga på den enskildes rätt till självbestämmande och integritet. Om kompletterande uppgifter måste inhämtas från till exempel sjukvård eller annan ska den enskildes samtycke, eller om detta inte är möjligt, den legale ställföreträdarens samtycke, först inhämtas.

Under utredningen ska den enskildes ansökan prövas mot de krav som uppställs i socialtjänstlagen. Handläggaren ska då ställa sig följande frågor:

- Kan den enskilde själv tillgodose sina behov?
- Kan den enskilde få sina behov tillgodosedda på annat sätt?

Om svaret på dessa frågor är nekande kan den enskilde vara berättigad till bistånd. Den enskildes behov och önskemål ska då dokumenteras tillsammans med vilka insatser behovet ska tillgodoses.

Biståndet ska då i sin helhet tillförsäkra den enskilde följande:

- En skälig levnadsnivå.
- Det ska stärka den enskildes möjlighet att leva ett värdigt och självständigt liv.

Beslut

I ett biståndsbeslut ska det tydligt framgå vad den enskilde ansökt om och vad som beviljas respektive avslagits eller avvisats. Ett beslut kan vara gynnande i sin helhet, ett delvis avslag eller ett helt avslag. Beslutet ska alltid formuleras på ett enkelt sätt så att den enskilde kan förstå innebörden av beslutet. I beslutet ska det alltid framgå:

- Vem beslutet avser.
- Vilken insats och frekvens som beviljats
- Beslut om hemtjänst ska tidsbegränsas. Gäller inte beslut om särskilt boende, matdistribution och trygghetslarm där huvudregeln är att dessa beslut gäller tillsvidare.
- På vilka lagliga grunder som beslutet fattats.
- Handläggarens underskrift och titel samt datum när beslutet fattats.

Biståndsbeslutet ska alltid vara skriftligt. Beslut och utredning skickas till den enskilde eller dess företrädare.

Avslag

Vid bedömning av den enskildes rätt till bistånd ska handläggaren utreda den enskildes behov, ta ställning till om ansökt insats krävs för att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå samt utröna om behovet kan tillgodoses på annat sätt. Vid avslag på ansökan beskrivs vad som avslås med hänvisning till 4 Kap. 1 § SoL

Kommunicering med den enskilde

Om den enskilde får helt avslag eller delvis avslag på sin ansökan, ska den enskild ges möjlighet att yttra sig om innehållet i utredningen innan beslutet fastställs. Kommunikeringen kan ske skriftligen. I undantagsfall kan kommunikering ske muntligt när utredningsmaterialet är begränsat eller om det är någon enstaka uppgift som behöver kommuniceras.

Uppföljning av beviljade insatser

Biståndshandläggaren har ansvar för att följa upp hur beviljade insatser utförs och att dessa tillgodoser den enskildes behov. Uppföljningsansvar gäller även för personer med beslut om särskilt boende. Ett viktigt redskap för uppföljningen är den genomförandeplan som utföraren ska upprätta tillsammans med den enskilde. En genomförandeplan ska upprättas inom 14 dagar från det att beställningen mottagits. Det ska i planen framgå hur den enskilde har varit delaktig i upprättandet. Genomförandeplanen ska beskriva:

- Vad som ska utföras
- När det ska utföras
- Hur det ska utföras
- Vem eller vilka som ska utföra insatsen

Nyprövning och omprövning av pågående insats

Biståndshandläggaren ska följa upp beslutet minst en gång per år, och inför att beslutstiden upphör bedöma om en insats ska fortsätta, ändras eller avslutas. Innan beslutstiden löpt ut ska behovet prövas på nytt och handläggningsförfarandet är detsamma som vid ett nytt ärende, d.v.s. efter det att den enskilde framställt sin ansökan gör biståndshandläggaren en bedömning av hjälpbehovet och fattar därefter ett nytt beslut.

Vid en omprövning av pågående insats kan inte insatsen minskas om inte förutsättningarna för beslutet är väsentligen förändrad. Ett förbehåll om återkallelse ska finnas med i beslutet (gäller endast gynnande beslut).

Överklagande av beslut

Om beslutet går den enskilde helt, delvis emot eller avvisas har den enskilde eller hans/hennes legale ställföreträdare alltid rätt att överklaga beslutet. Biståndshandläggaren ska vara den enskilde behjälplig med överklagandet om denne önskar få hjälp.

Ett överklagande av beslut måste ha inkommit till nämnden inom fem veckor från det att den enskilde tagit del av beslutet, annars avvisas överklagan. Överklagandet ska vara ställt till förvaltningsrätten och innehålla information om vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Överklagan bör även innehålla en beskrivning av varför den enskilde är missnöjd med beslutet.

Skulle ett beslut uppenbart vara oriktigt och om det kan ändras snabbt, enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part så är kommunen skyldig att ompröva beslutet, detta gäller oavsett om något överklagande inkommit eller inte. Om omprövning inte är aktuell eller inte föranleder någon ändring sänder kommunen överklagandet vidare till förvaltningsrätten efter prövning om överklagandet inkommit i tid.

Verkställighet av beslut

Det finns inte någon generell lagregel som talar om när ett beslut ska verkställas. I 16 kap. 3§ SoL finns en uppräknning över de beslut i socialtjänsten som gäller omedelbart.

Rapporteringskyldighet

Av 16 kap. f-h §§ SoL framgår att kommunen är skyldig att anmäla beslut som inte verkställs inom tre månader från beslut samt beslut där verkställigheten avbrutits och inte återupptagits inom tre månader till Inspektionen för vård och omsorg, IVO

Skälig levnadsnivå

Det bistånd som beviljas enligt socialtjänstlagen ska ge den enskilde personen en skälig levnadsnivå. Skälig levnadsnivå ger uttryck för vissa minimikrav vad gäller på den beviljade insatsen, det ger dock inte den enskilde någon obegränsad frihet att välja tjänster oberoende av kostnad. Skälig levnadsnivå ska inte förväxlas med begreppet ”goda levnadsförhållanden” vilket används i lagen (1993:387) om stöd och service (LSS) till vissa funktionshindrade och som har en mer omfattande betydelse. Vad som är skälig levnadsnivå måste bestämmas utifrån särskild omständigheterna i varje enskilt fall, det vill säga den enskildes individuella behov.

Lokal värdighetsgaranti

Enligt socialtjänstlagen ska all personal inom äldreomsorgen arbeta så att den äldre får ett värdigt liv och känner välbefinnande. Det betyder att man beaktar rätten till en privat sfär, självbestämmande, delaktighet, anpassade insatser, insatser av god kvalitet och ett gott bemötande. Känsla av välbefinnande kan vara en känsla av trygghet och meningsfullhet. En lokal värdighetsgaranti har införts för att förtydliga vad kommunmedborgarna kan förvänta sig av äldreomsorgen. Den enskilde ska känna sig välinformerad och uppleva möjlighet till delaktighet i planeringen av hur stöd och hjälp ska utföras. Värdighetsgarantin gäller inom biståndshandläggning, vård- och omsorgsboende, hemtjänst och dagverksamhet. För detaljerad information se kommunens hemsida, www.danderyd.se

Riktlinjer för handläggning av bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453) inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun.

Antagna av socialnämnd 2018-09-10, SN 2018/0046

Livsföring i övrigt

Med begreppet livsföring i övrigt avses alla de olika behov den enskilde kan ha för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå. En person har som regel inte rätt till bistånd om hans behov kan tillgodoses av annan huvudman.

Gemensamt hushåll

I en familj där vuxna personer lever i hushållsgemenskap ska utgångspunkten för bedömningen vara att man ger varandra praktisk hjälp inom en familj med hushållssysslor. I hushållssysslor ingår bla. städ, tvätt, inköp och matlagning. Mer omfattande vårdbehov inte anses ligga inom ramen för vad man normalt bistår varandra med inom familjen. Denna bedömning gäller oavsett om det handlar om makar, partnerskap eller sammanboende eller när det finns hemmavarande barn över 18 år. Några särskilda skäl att göra avsteg från denna bedömning beaktas normalt inte.

Behov av hjälp utanför kontorstid

I de fall en enskild har akut behov av insatser utanför kontorstid har Danderyds kommun ett avtal med Socialjouren som kan fatta tillfälliga biståndsbeslut på delegation. Ordinarie biståndshandläggaren följer upp ärendet första vardagen efter att beslutet fattats. Vid ansökan från den enskilde så utreder, bedömer och fattar handläggaren beslut om den enskildes fortsatta behov av insatser.

Avgifter

Utredning och beslut om avgift för olika former av insatser är ett myndighetsbeslut och fastställs enligt 8 kap 2 § Socialtjänstlagen. Avgift tas ut från den enskilde enligt kommunens taxa.

När avgiften fastställs så är alltid den enskilde personen garanterad att ha kvar ett förbehållsbelopp. När ena maken exempelvis flyttar till ett äldreboende finns möjligheter till jämkning så att det skall vara möjligt för den andre att bo kvar i sin ursprungliga bostad under rimliga villkor. För ytterligare information se kommunens hemsida, www.danderyd.se.

Särskilt utsatta grupper

Våld i nära relationer

Enligt 5 kap. 11§ SoL har socialtjänsten ett särskilt ansvar våldsutsatta och våld i nära relationer. Äldre personer som utsätts för hot och våld ska särskilt uppmärksammas utifrån den situation de befinner sig i. Danderyds kommun har utarbetat en handlingsplan för arbete mot våld i nära relationer, handlingsplanen ska tillämpas i handläggningen.

Äldre kvinnor och kvinnor med funktionsnedsättning är särskilt utsatta eftersom de ofta utsätts av personer som de på olika sätt är beroende av. De upplever även att de har svårt att bli trodda när de berättar om våld och övergrepp. Då en äldre eller person med funktionsnedsättning behöver insatser kopplat till sviktande förmåga och samtidigt behöver insatser till följd av utsatthet, hot eller våld, ska samverkan ske mellan handläggare inom socialtjänstens olika områden.

Hemlöshet, missbruk

Äldre personer med eller utan missbruksproblematik som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa har ofta en komplex problematik. Handläggningen ställer ofta krav på kompetens från flera områden, äldreomsorg, socialpsykiatri, funktionsnedsättning och/eller missbruk för att kunna möta den enskildes behov. Även här krävs samverkan mellan socialtjänstens olika områden.

Tolk

Då en ansökan eller anmälan rör en person som inte behärskar svenska språket eller som är syn-, hörsel-, eller talskadad ska biståndshandläggaren anlita en auktoriserad tolk. Handläggaren kan förvissa sig om att den enskildes uppgifter och synpunkter kommer fram samt att den enskilde kan tillgodogöra sig den information som lämnas.

Företrädare

Ombud, fullmakt, god man och förvaltare

I ärenden inom socialtjänsten som berör vuxna, företräder den enskilde sig själv. Den enskilde kan även anlita ett ombud i kontakter med myndigheter. Ombudet kan vara en anhörig eller någon annan som den enskilde ger fullmakt till. Fullmakter kan vara muntliga eller skriftliga. Uppgift om fullmakt ska dokumenteras i den enskildes ärende. En fullmakt kan återkallas av båda parter och slutar då gälla omedelbart.

Anhöriga har enligt 17 kap. Föräldrabalken lagstöd att, utan att vara ombud eller legal företrädare, vidta vissa ordinära rättshandlingar med anknytning till den enskildes dagliga livsföring. Exempel på ordinära rättshandlingar är tex. att betala löpande räkningar, autogiron, göra bankutttag, överföringar mellan banker, inköp av TV, tvättmaskin och annan egendom som tillhör vardagen, lämna deklARATION, teckna hemförsäkring, söka bidrag och söka bistånd inom socialtjänsten tex söka hemtjänst, färdtjänst och äldreboende, lämna fickpengar till en kontaktperson på ett äldreboende, bestrida krav/reklamera sådant som tillhör daglig livsföring. Det som faller utanför behörigheten är att tex sälja hus, köpa eller sälja värdepapper, ta upp lån, pantsätta egendom, ge bort gåvor, utförda fullmakter, föra process i domstol etc.

Socialtjänsten har enligt socialtjänstförordningen 5 kap 3§ ansvar för att anmäla till överförmyndaren om de anser att en person är i behov av god man eller förvaltare. För ytterligare information om överförmyndare se kommunens hemsida.

Framtidsfullmakt

En ny lag om framtidsfullmakter trädde i kraft den 1 juli 2017. Fullmakten kan skrivas när som helst och är giltig ”när en fullmaktsgivare på grund av psykisk störning, sjukdom, skada eller liknande förhållande är ur stånd att ha hand om angelägenheter som fullmakten avser. För att fullmakten ska vara giltig krävs att fullmakten ska ha upprättats då den enskilde fortfarande besitter rättshandlingsförmåga. En fullmakt som upprättas tex när en person är demenssjuk är ogiltig.

Det är den som fått uppdraget att ansvara för fullmakten som med stöd av ett medicinskt underlag ska avgöra när denna tidpunkt har inträtt, om det inte i fullmakten anges att det är domstol som ska avgöra detta”.

Mer information om framtidsfullmakter finns på www.regeringen.se. DS 2014:16

Kundval

Valfrihetssystem

I Danderyds kommun tillämpas lagen (2008:962) om valfrihetssystem, LOV, inom hemtjänst (dag/kväll) samt vård- och omsorgsboende. Valfrihetssystem har införts för att öka den enskildes inflytande och delaktighet. Valfrihet innebär att den enskilde väljer vem, av de valbara utförarna, som ska utföra insatserna eller boende de önskar flytta till. Korttids- och profilboende omfattas inte av valfrihetssystemet.

Informera om valbara utförare

Biståndshandläggaren ska informera den enskilde om kommunens valfrihetssystem och vilka utförare som finns att välja mellan.

Icevals alternativ

Det finns tillfällen då den enskilde av olika skäl inte kan välja utförare. Enligt 9 kap. 2§ LOV ska kommunen ha ett icevalsalternativ som handläggaren tilldelar insatserna utifrån.

Inom hemtjänst så finns en löpande turordningslista på samtliga valbara utförare. Den enskilde som inte själv väljer tilldelas den utförare som står näst på tur att få nytt uppdrag från listan. Den enskilde som inte väljer vård- och omsorgsboende erbjuds plats på ett vård- och omsorgsboende inom kommunen och som ligger närmast den enskildes ordinära boende.

Byte av utförare

Den enskilde har alltid rätt att byta utförare och kontakter då biståndshandläggaren som ansvarar för administrationen kring bytet. Den enskilde behöver inte uppge orsak till varför de vill byta utförare. Utförarbyte sker under dagtid på vardagar och ska genomföras snarast, senast en vecka från det att ny utförare fått beställning från handläggaren.

Hemtjänst

Hemtjänst är en individuellt behovsprövat bistånd enligt 4 kap 1§ SoL. Insatsen kan beviljas till den som till följd av åldersrelaterad fysisk funktionsnedsättning, psykisk funktionsnedsättning och sjukdom inte själv kan klara sin dagliga livsföring och skötsel av hemmet. Biståndet beviljas om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt och att insatsen krävs för att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå. Den som beviljas hemtjänst ska känna sig trygg med det stöd och den hjälp som ges.

Hemtjänst omfattar insatser av servicekaraktär, skötsel av hemmet men också personlig omvårdnad. I hemtjänst ingår även avlösning av anhöriga som vårdare en närstående och ledsagning till olika aktiviteter. Insatserna utförs under dag- och kvällstid alla dagar i veckan mellan kl 07:00-21:59. Serviceinsatser planeras och utförs dagtid på vardagar. Insatser mellan kl 22:00-06:59 utförs av nattpatrullen.

Elektroniskt tidsregistreringssystem och förenklad nyckelhantering

Danderyds kommun har ett tidsregistreringssystem för hemtjänsten där syftet är att öka tryggheten genom:

- Enklare och säkrare nyckelhantering
- Korrekt underlag för den avgift som kunden ska betala
- Korrekt underlag för ersättning till hemtjänstutförare

Hemtjänstpersonalen öppnar och stänger dörrar med en särskild mobiltelefon. Via lås som installeras på insidan av dörren registrerar mobilen även den tid som hemtjänstbesöket tar.

Uppgifter till utföraren – uppdrag/beställning

När en insats beviljats och det är klarlagt vilken utförare som ska genomföra insatser/insatserna ansvarar biståndshandläggaren för att nödvändiga uppgifter lämnas till utföraren. Biståndshandläggaren skickar en formell beställning av uppdraget i Treserva till utföraren. Utföraren bekräftar mottaget uppdrag genom att acceptera beställningen. Uppdraget påbörjas inom 24 timmar på helgfri vardag. Av uppdraget framgår den enskildes behov av stöd och hjälp, vilken typ av insatser som den enskilde beviljats samt målsättningen.

Utformningen av insatserna, när och hur de ska genomföras överläts till den enskilde och utföraren att planera och dokumentera i genomförandeplanen.

Förändrat behov

Ändringar av beviljad tid utgår i regel från en ny ansökan från den enskilde. Biståndshandläggaren meddelar utföraren om förändringen. Om utföraren uppmärksammar förändrat behov ska de ha samtycke från den enskilde innan handläggaren kontaktas. Förändringen ska framgå i den enskildes dokumentation. Situationer som innebär omedelbar åtgärd från utföraren ska biståndshandläggaren informeras direkt efter.

Insatsernas innehåll och omfattning

Personlig omvårdnad

Med personlig omvårdnad avses hjälp vid uppstigning och sänggående, av- och på klädning, hjälp med daglig hygien och munvård, samt hjälp med att få naglar klippta (undantaget tånaglar), hjälp med toalettbesök och med inkontinenshjälpmedel, hjälp vid förflyttningar. Insatsen beviljas utifrån den enskildes behov.

Dubbelbemanning

Biståndshandläggaren ska i sin utredning bedöma behovet av dubbelbemanning vid förflyttningsmomenten men kan även omfatta omvårdnad som kräver hjälp av två personer.

Dusch

Dusch beviljas i normalfallet max två gånger per vecka. Vid särskilda behov förorsakade av t ex inkontinens kan insatsen beviljas med tätare intervall. Hårtvätt och att få håret kammat ingår.

Egenvård

Egenvård är en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömt att en person själv kan ansvara för. Om den enskilde är i behov av hjälp från annan att utföra åtgärden kan denne ansöka om bistånd för detta – egenvård med praktisk hjälp. En förutsättning för beviljat bistånd är att det finns ett intyg och dokumenterad planering från legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som styrker att en åtgärd kan utföras som egenvård. Intyg och planering förvaras i personakten. Det ska också framgå vem som ska kontaktas om något inträffar eller egenvården inte fungerar. Tid för egenvård med praktisk hjälp ska vara beviljad enligt SoL av biståndshandläggaren och finnas med i beställningen.

I biståndsbeslutet ska det framgå vad egenvården avser samt frekvensen. Ansökan om egenvård med praktisk hjälp kan avslås om behovet kan tillgodoses på annat sätt. I avvaktan på beslut från biståndshandläggaren ligger ansvaret för åtgärden kvar på hälso- och sjukvården (SOSFS 2009:6).

Bedömning av egenvård ska regelbundet följas upp av hälso- och sjukvårdspersonal.

Mat och måltider

Måltidshjälp innebär en möjlighet att få hjälp att tillreda frukost, mellanmål och kvällsmål, även hjälp med att värma upp färdiglagad mat eller enklare matlagning till lunch och middag. I insatsen kan det ingå att duka, diska kärl och redskap samt att ta ut hushållsopor om behovet finns. Om den enskilde har behovet kan insatsen också innefatta stöd och uppmuntran att äta och/eller att matas.

Matdistribution

Om den enskilde bedöms vara i behov av hjälp med att tillreda sina måltider kan denne även välja att få matlådor levererade till bostaden. Leverans sker tre gånger per vecka. Den enskilde ansvarar själv för att beställa/avbeställa matlådorna men kan få hjälp med detta vid behov. Beslut om matdistribution fattas tillsvidare.

Tillsynsbesök

Tillsynsbesök beviljas för öka tryggheten för den enskilde i syfte att han/hon ska kunna bo kvar i sin ordinära bostad. Tillsyn beviljas vid stor oro/otrygghet då trygghetslarm inte räcker för att tillgodose behovet.

Natttillsyn

Natttillsyn beviljas den sökande som behöver hjälp på natten. Tillsyn på natten kan beviljas av säkerhetsskäl (fallrisk) eller på grund av oro och otrygghet.

Trygghetsringning

Trygghetsringning beviljas för att öka tryggheten och kan vara en insats som beviljas som komplement till trygghetslarm eller beviljas istället för trygghetslarm eller tillsynsbesök.

Trygghetslarm

Larm i bostaden ska bidra till att öka den enskildes trygghet genom möjligheten att kunna få hjälp vid akuta situationer. Trygghetslarm beviljas under förutsättning att den enskilde har förmåga att hantera larmet och kan tillgodogöra sig de instruktioner som hör till larmhanteringen. Om fler personer i samma hushåll har behov av trygghetslarm ska varje enskild, av rättssäkerhetsskäl, ha ett eget beslut och avgift kopplat till larmet. Insatsen trygghetslarm är ett tillsvidarebeslut.

Service och hushållsgemensamma insatser

Med serviceinsatser avses praktisk hjälp med hemmets skötsel, städning, tvätt, bäddning av säng, matlagning, disk, hjälp med inköp och uträtta ärenden. Här ingår även hantering av hushållsopor och källsortering. Makar och sambos har ett gemensamt ansvar för hem och hushåll. Detta innebär att serviceinsatser inte beviljas om enbart en av dem har nedsatt förmåga

Riktlinjer för handläggning av bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453) inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun.

Antagna av socialnämnd 2018-09-10, SN 2018/0046

Städning

Städning var 3:e vecka bedöms som en skälig omfattning om det inte föreligger särskilda skäl, detta ska då styrkas med läkarintyg. Hjälpmått beviljas normalt för två rum och kök, badrum och hall för ensamboende. Städning omfattar att damma/avtorkning, dammsugning och våttorkning av golv. För makar/sammanboende kan ytterligare ett rum ingå om båda beviljas insatsen städning eller då makarna har separata sovrum.

Tillsynsstäd

Om särskilda skäl föreligger kan tillsynsstäd beviljas mellan ordinarie städtillfällen. Med tillsynsstäd menas vid behov rengöring av toalettstol och tvättställ, torkning av toalettgolv samt uppsnyggning av kök. I biståndet ingår även i/ur plockning i diskmaskin alt handdisk och torkning. Frekvensen av disk varierar utifrån personliga förhållanden.

Städning till barnfamiljer

Omfattningen bedöms utifrån familjestorlek, sammansättning och behov. Situationen skall betraktas som tillfällig. Alla ärenden som berör barnfamiljer diskuteras i arbetsgruppen innan beslut tas.

Sophantering och källsortering

Den enskilde som själv inte klarar att hantera sina hushållssopor och källsortering kan få hjälp med detta. Källsortering sträcker sig till flerfamiljshus och inryms i den beviljade tiden för sophantering i flerfamiljshus.

Tvätt och klädvård

Hjälpmått omfattar maskintvätt varannan vecka. Tvätt/ torkmöjligheter ska finnas i angränsning till bostaden. I uppgiften ingår även att hänga upp för torkning, vika tvätt, lägga in i skåp. Renbäddning ingår om behov av hjälp föreligger. Mangling och tvätt av mattor eller tunga överkast ingår ej. Om särskilda skäl såsom t ex inkontinens föreligger kan utökad tvätt/ klädvård beviljas. Klädvård innebär strykning av kläder som kräver det, tex skjortor, blusar, långbyxor och kjolar. Saknas tvätt/torkmöjligheter får den enskilde själv ombesörja tvätt genom att t.ex. lämna tvätten till en tvättinrättning. Kostnaderna för tvätt betalas av den enskilde.

Inköp

Hjälpmått beviljas max två gånger/vecka vilket bedöms som skäligt i de flesta fall. Inköpet handlar om att få hem dagligvaror från närmaste livsmedelsbutik med fullgott sortiment. Insatsen kan handla om både planering, skriva inköpslista, själva utförandet samt hjälp med upppackning av varor efter inköpet.

Hjälpmått med andra typer av inköp kan beviljas som särskild insats. Det kan tex handla om att bevilja följeslagare för inköp av kläder och skor. Skälig levnadsnivå är följeslagare för inköp av gångkläder en gång per halvår.

Ärenden

Bistånd form av att uträtta ärenden tex apotek kan beviljas. Den som inte kan sköta sina ekonomiska och bankärenden självständigt ska i första hand använda betalservice eller autogiro, i andra hand få hjälp att ta sig till bank eller bankomat för att själv sköta sina uttag.

Promenad/ Utevistelse

Möjligheten att komma utanför bostaden är viktig för många. Promenad i närområdet beviljas i regel max två gånger per vecka.

Ledsagning

Ledsagning beviljas till personer som pga funktionsnedsättning har svårigheter att själva klara sig utanför hemmet. Servicen utförs inom ramen för hemtjänsten. Syftet med insatsen är att den enskild ska få hjälp att komma ut i samhället och ges möjlighet att delta i sociala eller kulturella aktiviteter. I beslutet ska anges till vilken aktivitet ledsagning ska utföras, frekvens och i vissa fall antal timmar/månad.

Vid besök till vårdinrättningar ska den enskilde i första hand ansöka om sjukvårdsresa genom landstinget. Det är vårdgivaren som beviljar sjukresor och ombesörjer transporten med rullstol samt hämtning från bostaden och avlämning hos vårdgivare. I särskilda fall kan ledsagning beviljas till vårdinrättningar tex om den enskilde på grund av demenssjukdom är mycket orolig och därför har svårt att klara resan utan en ledsagare.

Kontaktperson

Syftet med insatsen är att denne skall vara en medmänniska och hjälpa till att bryta den enskilde personens isolering. Kontaktperson är ett icke professionellt stöd som ges av personer med stort engagemang och intresse för andra människor. Insatsen beviljas i regel endast personer som bor i ordinärt boende. För den enskilde är insatsen helt kostnadsfri. Kostnader i samband med aktiviteter för den enskilde betalas av personen själv. Det utgår ersättning till kontaktpersonen i form av arvode och kostnadsersättning enl. Sveriges kommuner och landstings rekommendationer för resp. kalenderår.

Dagverksamhet

Dagverksamhet är avsedd för personer med demenssjukdom och som bor i ordinärt boende. Personen behöver inte ha en demensdiagnos men ha demensliknande symptom. I biståndsbeslutet ska anges antal dagar per vecka som den enskilde har rätt till dagverksamhet.

Avlösning i hemmet

Den som vårdar kan ansöka om stöd- och hjälpinsatser som är riktade till honom/henne, men insatserna kan inte beviljas utan att den enskilde själv vill ha insatsen. Avlösning i hemmet kan beviljas då anhöriga som vårdar närstående är i behov av vila eller av att kunna utträtta ärenden. Det förutsätter att den vårdade personen är i behov av tillsyn och ej kan lämnas ensam samtidigt som den anhörige är i behov av egen tid. Den enskilde kommer överens med hemtjänstutföraren när och hur avlösningen ska ske. Avlösningen behöver inte alltid utföras i den enskildes hem utan kan ske på annan plats.

Avlösning i hemmet beviljas med maximalt sex timmar per vecka. Insatsen kan ges mellan 7.00 – 22.00 måndag-söndag. Avlösningstimmar kan inte sparas från en vecka till en annan. I de fall den enskilde är i behov av sammanhängande avlösning i mer än sex timmar ska handläggaren informera om möjlighet att ansöka om korttidsvård.

Insatser enligt LSS till personer över 65 år

Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, är en rättighetslag med tio angivna insatser som den enskilde har möjlighet att ansöka om, om de tillhör lagens personkrets. Personer över 65 år som har insatser via LSS och får ökat hjälpbehov hänvisas till att ansöka om bistånd enligt SoL, tex hemtjänst.

Korttidsboende

Korttidsvistelse

Korttidsvistelse utgör en stödsinsats för personer i ordinärt boende och är en strategiskt viktig insats i takt med att många bor kvar i ordinärt boende trots omfattande omvårdnadsbehov. Korttidsvistelse avser en kortare tids vård/omsorg på ett korttidsboende då den enskildes behov inte kan tillgodoses med hemtjänst. Vanligtvis beviljas 1–2 veckor.

Skäl till korttidsvistelse kan vara:

- Biståndshandläggaren behöver ytterligare tid för att bedöma den enskildes förutsättningar att återgå till det egna hemmet t ex efter en sjukhusvistelse eller om särskilt boende behövs.
- Den egna bostaden är otillgänglig och korttidsvistelse beviljas i avvaktan på bostadsanpassning
- Avlastning för anhörig som vårdar närstående i ordinärt boende.

Riktlinjer för handläggning av bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453) inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun.

Antagna av socialnämnd 2018-09-10, SN 2018/0046

- Den enskilde har beviljats särskilt boende och där behovet inte kan tillgodoses enbart med stöd från hemtjänst under tiden fram till flytt.

Korttidsvistelse beviljas inte på grund av bostadsproblematik, tex stambyte. Bor den enskilde i hyresrätt är det fastighetsägarens ansvar att erbjuda ersättningsbostad vid större renoveringar.

Växelvistelse

Korttidsvistelse kan beviljas med syftet att den enskilde ska kunna bo kvar i sitt hem så länge som möjligt. Målsättningen är att anhöriga ska få avlastning och egen tid. Den enskilde ska ha ett stort omvårdnadsbehov dygnet runt och avlösning i form av hemtjänst är inte tillräckligt. Växelvis korttidsvistelse beviljas en till två veckor av fyra i återkommande intervall under längre tid.

Särskilt boende

Med särskilt boende för äldre enligt kap 5 § 5 SoL avses vård- och omsorgsboende med olika inriktningar och profilboenden för personer med särskild sjukdomsdiagnos eller funktionsnedsättning.

I Danderyds kommun finns valfrihet inom vård- och omsorgsboende och den enskilde kan välja det boende han eller hon önskar flytta till. Finns det inte ledig plats på önskat boende finns möjlighet att ställa sig i kö till det och invänta ledig plats.

Bedömningskriterier

Särskilt boende beviljas till personer som har ett omfattande och varaktigt omvårdnadsbehov dygnet runt och som inte kan tillgodoses i den egna bostaden med hjälp av hemtjänstinsatser.

Behovet av särskilt boende ska grunda sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation och möjligheter vägs samman med fysiska, sociala, medicinska, psykiska och existentiella behov. Rätten till särskilt boende kan föreligga vid olika behov utifrån de individuella förutsättningarna.

Exempel på bedömningsgrund:

- Omvårdnadsbehovet ska vara så omfattande över dygnets alla timmar att behovet inte kan tillgodoses på hemtjänstinsatser.
- Särskilda medicinska behov i kombination med tillsynsbehov som kräver närhet till sjuksköterska eller omvårdnadspersonal.
- Kognitiv svikt, demenssjukdom eller psykisk ohälsa som medför oro och påverkar den enskildes förmåga att fungera i ordinärt boende.
- Personer som fyllt 90 år och upplever stor otrygghet i ordinärt boende.

Avslag på ansökan om särskilt boende måste vara väl motiverad. Det innebär att den enskildes hela livssituation måste vara tillförsäkrad vilket tydligt ska framgå hur behoven tillgodoses i utredning och beslut. Vid avslag ska biståndshandläggaren göra en tät uppföljning av de övriga beslutade insatserna så att det tydligt framgår hur den enskildes behov tillgodoses fortsättningsvis.

Parboende

Den person som beviljas, eller tidigare har beviljats bistånd i form av särskilt boende kan ansöka om att få bo tillsammans med sin make/maka eller sambo. Makarna ska vara 65 år eller äldre.

Eftersom det i socialtjänstlagen inte finns begränsningar för vem som kan ansöka eller vilka biståndsinsatser man kan ansöka om kan det inträffa att även en person som inte beviljats särskilt boende ansöker om parboende. Om detta sker ska biståndshandläggaren utreda viljan hos den personen som beviljats särskilt boende. Vill personen som beviljats särskilt boende sammanbo är det den personens skäliga levnadsnivå som ska prövas. (Se särskilda riktlinjer och tillämpningsanvisningar för parboende)

Parbogaranti.

Då makar, sambor/registrerade partner beviljas boende i särskilt boende, ska båda beredas plats på samma boende om de begär det enligt kommunen parboendegaranti.

Boende med särskild inriktning

Det finns vård- och omsorgsboenden för personer med somatisk problematik och för personer med demenssjukdom samt profilboenden för personer med särskilda sjukdomsdiagnoser eller funktionsnedsättningar. Samtliga boenden ska erbjuda vård- och omsorg som tillgodoser varje enskilds individuella behov. Beslutet om bostad i särskilt boende är ett tillsvidare beslut men kan komma att särskilt omprövas om det föreligger särskilda skäl.

För att beviljas särskilt boende med inriktning för personer med demenssjukdom krävs läkarintyg som styrker diagnos. Profilboende kan beviljas i de fall den enskilde har specifika behov som kräver särskild omvårdnad och kompetens som inte kan tillgodoses vård- och omsorgsboende som ingår i kommunens valfrihetssystem. Det kan handla om Psykogeriatriska sjukdomar, neurologiska -eller demenssjukdomar som kräver särskild kompetens.

För den som fått ett beslut om särskilt boende är grundregeln att denne inte ska behöva flytta till ett boende med en annan inriktning även om vård- och omsorgsbehovet förändras. För att den enskildes vårdbehov ska kunna tillgodoses på bästa sätt kan det dock i vissa fall bli aktuellt med en flytt ändå. Det kan tex röra sig om flytt från boende med somatiskinriktning till ett demensboende.

Riktlinjer för handläggning av bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453) inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun.

Antagna av socialnämnd 2018-09-10, SN 2018/0046

Privata vårdhem

Ansökningar om att omvandla privat köpt plats till kommunalt finansierad/ biståndsbedömd plats i särskilt boende och som inte ingår i systemet med kundval handläggs på följande sätt:

- Utredning görs om annan boendeform är aktuell eller om behovet inte är tillgodosett på vårdhemmet. Kommunen tar inte över platsen på det privata vårdhemmet. Bifall kan ges under samma förutsättningar som om man bor i ordinärt boende.

Flytt till och från kommunen

Kommunens yttersta ansvar

Kommunen har enligt 2 kap. 1§ SoL det yttersta ansvaret för att den enskilde får det stöd och den hjälp som han/hon behöver. Detta ansvar innebär att kommunen tillfälligt ska ge nödvändig hjälp i avvaktan på insats från annan huvudman som egentligen bär ansvaret för stödet.

Ansvarsfördelning mellan kommuner

I 2a kap. SoL och 16–17 §§ LSS finns bestämmelser om kommunernas ansvar för stöd och hjälp till den enskilde och om ansvarsfördelningen mellan bosättningskommunen och vistelsekommunen.

Reglerna syftar till att förtydliga kommunernas ansvar och därigenom stärka den enskildes rättssäkerhet samt skapa förutsättningar för att undvika tvister mellan kommunerna. Den enskilde ska i de flesta fall endast ha kontakt med en kommun gällande sina insatser.

Bosättningskommun

Bosättningskommunen är ansvarig för den enskildes behov av stöd och hjälp oavsett om han/hon vistas i kommunen eller inte. Bosättningskommunen kan begära hjälp med utredning och verkställighet av beslut av vistelsekommunen.

Ska den enskilde vistas en kortare tid i en annan kommun till följd av hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom behöver stöd och hjälp för detta kan dock bosättningskommunen begära viss hjälp med utredning och utförandet från vistelsekommunen. Se cirkulär från SKL 11:29

Folkbokföringskommun

Folkbokföringskommunens ansvar omfattar alla stöd och hjälpinsatser enligt SoL som den enskilde kan ha behov av:

1. Vid kriminalvård i anstalt
2. Vid sjukhusvård eller annan sjukvårdsinrättning på initiativ av någon annan än kommunen

Riktlinjer för handläggning av bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453) inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun.

Antagna av socialnämnd 2018-09-10, SN 2018/0046

3. Inför avslut av vård enligt 1 eller 2

Den enskilde måste vara folkbokförd i landet för att 2a kap. 5§ SoL ska kunna tillämpas. Om den enskilde inte är det, prövas frågan om ansvarig kommun mot reglerna om vistelsekommunens ansvar. Aktualiserat behov inför frigivning/utskrivning prövas under en övergångsperiod till dess att den enskilde får insatser från bosättningskommunen.

Vistelsekommun

Finns det en annan ansvarig kommun, som vid tillfällig vistelse så är vistelsekommunens ansvar begränsat till akuta situationer tex pengar till hemresa, logi eller pengar till mat.

Flytt från annan kommun

Enligt 2 a kap. 8§ SoL får en person som önskar flytta till en annan kommun ansöka om insatser i den kommunen som han/hon till följd av hög ålder, funktionsnedsättning, allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig i den andra kommunen utan att insatser kan garanteras.

Förutsättning för en sådan ansökan regleras genom bestämmelser i 2 kap. 8 och 9§§ SoL. Detta gäller under förutsättning att den sökande har en allvarlig avsikt att flytta till (i det här fallet) Danderyds kommun. En ansökan om insatser i en annan kommun med stöd av 2 Kap. 8§ SoL, ska socialnämnden pröva ansökan i två steg: först prövas om personen tillhör bestämmelsens personkrets och därefter, om så anses fallet, prövas behovet av insatser.

1. En ansökningsblankett skickas ut vid begäran.
2. Ansökan ska vara undertecknad av den enskilde eller dennes gode man.
3. När en skriftlig ansökan, undertecknad av den enskilde eller god man, inkommit ska inflyttningskommunen begära en biståndsutredning om särskilt boende från hemkommunen.
4. Hemkommunen är skyldig att bistå med den utredning som inflyttningskommunen kan behöva för att pröva ansökan.
5. Om inflyttningskommunen saknar tillräckligt med underlag för att kunna fatta ett beslut kan det bli nödvändigt för bistånds-handläggaren att besöka den enskilde i hemkommunen.

Flytt till annan kommun

Enskild som vill flytta från Danderyds kommun till särskilt boende i en annan kommun har rätt att ansöka om insatsen i annan kommun. Inflyttningskommunen kan begära en utredning från hemkommunen. Utredning utan bedömning och beslut skickas till den kommun den enskilde har för avsikt att flytta till. Utredningen avslutas i och med att den skickats till inflyttningskommunen.

Utlandssvenskar

Socialtjänstlagens bestämmelser utgår från vistelsebegreppet. Utlandssvenskar, som avser flytta tillbaka till Sverige, men behöver omfattande vård eller särskilt boende, har inte samma rättigheter enligt socialtjänstlagen 2 kap. 3 § som personer boende i annan kommun i Sverige. De kan alltså inte med stöd av lagen begära samma behandling av sin ansökan som den som är bosatt inom kommunen.

Enskild, som bor utomlands, och som är svensk medborgare och har anhöriga boende i Danderyds kommun skall ha rätt att ansöka om att flytta till äldreboende inom Danderyd, och få sin ansökan behandlad som om han/hon vore bosatt i kommunen. Hanteringen av ärendet och ekonomisk ansvarsfördelning skall följa samma regler som ansökningar från personer boende i andra kommuner inom Sverige.

Sökande boende i Norden

Den nordiska konventionen gäller för alla personer som är bosatta i ett nordiskt land och också för alla nordiska medborgare oavsett bosättningsland. I den nordiska konventionen regleras bland annat flyttning till annat nordiskt land för personer som behöver långvarig behandling eller vård. För mer information se Hallå Nordens webbplats: www.hallonorden.org (Avtal och regler/social).

Övriga insatser

Färdtjänst

Den enskildes behov av färdtjänst regleras i lag (1997:735) om färdtjänst. Färdtjänstutredningar handläggs på socialkontoret. För att kunna påbörja utredningen behöver den enskilde komma in med ett läkarintyg för färdtjänst. När utredningen är klar skickas den tillsammans med läkarintyget till färdtjänstnämnden inom Stockholms läns landsting som beslutar. För mer info se www.fardtjansten.sll.se

Riksfärdtjänst

Lagen om riksfärdtjänst (1997:735) ger kommunerna ansvar för att personer med stor och varaktig funktionsnedsättning ges förutsättningar att till motsvarande kostnad som andra göra privata resor i Sverige i rekreationssyfte eller för annat ändamål. Riksfärdtjänst beviljas efter behov och det för ändamålet billigaste färd sättet eftersträvas. Kostnaden för riksfärdtjänst (egenavgiften) motsvarar normala resekostnader med allmänna kommunikationer. För mer info www.rft.se och socialnämndens riktlinjer för handläggning av riksfärdtjänst.

Sjukresor

Sjukresor beviljas av landstinget för de personer som enligt medicins bedömning inte kan ta sig till sin vårdgivare på egen hand. Personer som har beslut om färdtjänst har även rätt till sjukresor.

Bostadsanpassning

Om du behöver anpassa din bostad på grund av en bestående funktionsnedsättning kan du ansöka om bostadsanpassningsbidrag. Att ta bort trösklar, bredda dörröppningar och anpassa köks- och badrumsinredningar är exempel på vad du kan få bidrag för. För mer info se www.danderyd.se

Icke biståndsbedömda stödformer

Danderyds kommun har flera verksamheter som är tillgängliga för medborgare över 65 år och fungerar som ett stöd i vardagen. Den enskilde behöver inte något biståndsbeslut från handläggaren för att få tillgång till stödet. Handläggarna har kunskap om och informerar äldre personer de möter om vilka insatser som finns att tillgå.

Seniorbostad

Personer som är folkbokförda i Danderyds kommun har rätt att stå i kö till seniorbostad från den dag de fyller 70 år. Giftna eller sammanboende par får stå i kö från den dag som den äldste fyller 70 år. Tilldelning av seniorbostad kan ske tidigast då den sökande fyllt 75 år. Lediga seniorbostäder förmedlas efter kötid. En köavgift, som är en engångskostnad på 500 kr debiteras.

Syn- hörselinstruktör

Insatserna är för alla invånare i Danderyds kommun som har en synskada och/eller hörselskada oavsett ålder. Insatserna är gratis och innehåller följande: hembesök, information, motivation, råd och tips, träning och hantering av hjälpmedel förmedling av kontakter, hjälp med problem med hör- och synhjälpmedel.

Fixartjänst

För att öka tryggheten för äldre som bor i ordinärt boende och för att förebygga fallolyckor och öka brandsäkerheten har kommunen en fixartjänst. Den som är fyllda 75 år och behöver praktisk hjälp i bostaden kan vända sig till Fixaren och få hjälp med t ex att byta glödlampor, hänga upp gardiner, bära lättare saker till källare och vind samt lättare reparationsarbete. Tjänsterna är gratis.

Seniorträffar

I Danderyds kommun finns fyra seniorträffar (Idalagården, Djursholms seniorträff, Enebyberg och Mörbygårdens vänner) som erbjuder sociala aktiviteter för äldre. Det är avgiftsfritt att delta och kräver inget biståndsbeslut. De äldre tar sig dit själva och är inte i behov av stöd under vistelsen

Riktlinjer för handläggning av bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453) inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun.

Antagna av socialnämnd 2018-09-10, SN 2018/0046

där. Seniorträffarna kan vara ett bra sätt att bryta isolering och få gemenskap med andra.

Anhörigstöd

Enligt 5 kap. 10 § SoL ska kommunen erbjuda stöd till anhöriga som vårdar närstående. Stödet erbjuds den som vårdar närstående som är långvarigt sjuk eller anhörig som stödjer en närstående som har en funktionsnedsättning.

Stödet kan utformas på olika sätt. Det kan vara riktat till den som vårdas och indirekt innebära ett stöd för den som vårdar eller det kan riktas till den som vårdar direkt, t ex i form av stödsamtal enskilt eller i grupp.

Målet med anhörigstöd är att minska den fysiska och psykiska belastningen hos den som hjälper, vårdar eller stödjer en närstående. Insatserna ska på olika sätt stötta och underlätta för anhöriga. Den anhöriga kan genom stödet få en förbättrad livssituation samtidigt som risken för ohälsa kan minskas.

Demenssamordnare

Demenssamordnaren vänder sig till medborgare som vårdar eller hjälper en närstående som drabbats av demenssjukdom. Stödet riktar sig även till den enskilde med diagnos. Demenssamordnaren erbjuder samtalskontakt, enskilt- eller i grupp med andra anhöriga. Målet är att den enskilde/ anhörige skall få information om kommunens verksamheter, kunskap och råd i olika frågor för att underlätta i vardagen, förebygga ohälsa och bryta ofrivillig isolering och därmed förbättra livskvaliteten.

Demenssamordnaren ingår både i läns- och nationellt nätverket för demenssjuksköterskor. Norrorts kommunerna genomför tillsammans med minnesmottagningen på Danderyds sjukhus informationskvällar så kallade Navigeringskurser till nyblivna anhöriga till personer med demensdiagnos. Där kan enskilda/anhöriga få information om demenssjukdomar samt träffa anhörigkonsulenter, demenssjuksköterskor läkare, psykolog, arbetsterapeut, biståndshandläggare, ekonomihandläggare m.fl.

I Danderyds kommun har flera biståndshandläggare gått utbildning: *Den äldre människan med demenssjukdom i ett socialt perspektiv* vid Sophia hemmet för att öka kunskapen i att möta personer med demenssjukdom och deras förutsättningar.

Samverkan med andra myndigheter

Många av de människor som kommer i kontakt med socialtjänsten har komplexa problem som kräver insatser från flera myndigheter. Socialtjänsten behöver därför samverka med andra myndigheter och verksamhetsområden inom den egna myndigheten för att bedriva arbetet så att den enskilde ska kunna få den hjälp och det stöd som är nödvändigt.

Riktlinjer för handläggning av bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453) inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun.

Antagna av socialnämnd 2018-09-10, SN 2018/0046

För all informationsöverföring mellan myndigheter krävs som regel att den enskilde har lämnat sitt samtycke. Det finns dock situationer där överlämnande får ske utan samtycke, såsom vid nöd eller när det finns särskilt lagstöd för detta.

Många äldre vill bo kvar i sin bostad så länge det är möjligt, trots hög ålder och omfattande behov av hjälp och stöd. Kraven på medicinsk kompetens i både ordinärt och särskilt boende ökar, vilket förutsätter ett nära samarbete med Stockholms läns landsting. Samverkan regleras i central överenskommelse om sammanhållen vård- och omsorg för äldre. Samverkansöverenskommelsen utgör grunden i lokala överenskommelser och rutiner.

Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

Den 1 januari 2018 trädde lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i kraft. Bestämmelser om fast vårdkontakt och samordnad individuell plan ska tillämpas. Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård trädde i kraft den 1 januari 2018.

Den ersätter lagen om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård.

- Syftet med lagen är en trygg, säker och smidig övergång från slutenvård till öppen vård och omsorg
- Befintliga bestämmelser i HSL och SOL om fast vårdkontakt och samordnad individuell plan (SIP) ska tillämpas
- Landstingets öppna vård ska bli en dirigent för samverkan och säkra den fortsatta vården utanför sjukhuset

Lagen innebär bland annat att landsting och kommuner tillsammans ska fastställa gemensamma riktlinjer för samverkan och komma överens om tidpunkt för kommunens betalningsansvar samt vilka belopp som ska betalas. Den politiska ledningsgruppen Samverkan inom vård och omsorg (VIS) har gett Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) och Storsthlm i uppdrag att tillsammans ta fram ett förslag till en regional överenskommelse om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.

Kommunerna fattade beslut om den regionala överenskommelsen i sina nämnder under hösten 2017/ januari 2018. Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) tog beslut i september 2017. Överenskommelsen gäller från 1 januari 2018 till 31 december 2019, med möjlighet till förlängning med sex mån i taget. Därefter ska en mer långsiktig överenskommelse anpassas till att kommunerna eventuellt tar över ansvaret för hemsjukvården i länet under 2020. För mer information se www.storsthlm.se

Informationsöverföring mellan kommun och landsting sker via verksamhetssystemet WebCare. Syftet med WebCare är främst att underlätta rutiner för informationsöverföring, samordnad vårdplanering, utskrivning och annan samverkan som beskrivs i lagen om samverkan.

Samordnad individuell plan (SIP)

När personer har behov av insatser från flera vårdgivare samtidigt kan det finnas behov av samordning. Bestämmelser finns i 2 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL och 16 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL. Samordnad individuell plan, SIP, ska upprättas tillsammans med brukare om insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård behöver samordnas.

En fungerande samverkan förenklar för brukaren, personen själv, och dess närstående då de inte behöver lägga ner tid och energi på att själva samordna olika insatser som ges av kommunen eller landstinget. En SIP, ska alltid upprättas tillsammans med den person som har behov av insatserna, det gäller oavsett personens ålder eller problem. Planen ska tydliggöra vem som gör vad.

Det finns tre viktiga principer som arbetet med SIP ska utgå ifrån:

- **Samtycke:** personen själv ska samtycka till att planen upprättas.
- **Delaktighet:** personen själv ska vara delaktig och ha inflytande i arbetet.
- **Påbörjas utan dröjsmål:** arbetet med planen ska påbörjas utan dröjsmål, det vill säga inom några dagar.

Dagens ökade specialisering inom vård- och omsorgssektorn och mångfalden av utförare, offentliga som privata, ställer höga krav på organisationer och dess professioner att skapa en effektiv samordning av insatser som ges till en person som behöver stöd, vård och/eller omsorg. Samverkan behöver ske såväl inom kommunen som landstinget samt huvudmännen emellan.

Lagar och förordningar som styr verksamheten

Insatserna bedöms utifrån lagar och mål där formuleringarna kan ge utrymme för tolkning. Det är alltid den enskildes individuella behov och förutsättningar som ska styra. Verksamheten ska även följa Socialstyrelsens föreskrift och allmänna råd inom flera olika områden.

Lagar

Socialtjänstlagen (2001:453), SoL. www.riksdagen.se

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) säkerställer den enskildes rätt till integritet. www.riksdagen.se

Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård www.riksdagen.se

Lagen om valfrihetssystem 2008:962 (LOV) www.upphandlingsmyndigheten.se

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) www.upphandlingsmyndigheten.se

Lagen (1997:735) om riksfärdtjänst reglerar folkbokföringskommunens skyldighet att ge ersättning för resekostnader för personer som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt. www.rft.se

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30) HSL, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso--och-sjukvardsforordning-201780_sfs-2017-80

Dataskyddsförordningen – GDPR, SOU 2017:39 <https://skl.se/naringslivarbetedigitalisering/digitalisering/dataskyddsförordningengdpr.13023.html>

Förvaltningslagen 2017:900, <https://lagen.nu/2017:900>

Föräldrabalken, www.lagen.nu/1949:381

Äktenskapsbalken, www.lagen.nu/1949:381

Kommunallagen (2017:725)

Föreskrifter och allmänna råd

Ledningssystem för kvalitet i verksamhet. (SOSFS 2011:9) www.socialstyrelsen.se/sosfs/2011-9/

Riktlinjer för handläggning av bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453) inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun.

Antagna av socialnämnd 2018-09-10, SN 2018/0046

Samverkan vid in- och utskrivning till slutenvården (SOSFS 2005:27)
www.socialstyrelsen.se/sosfs/2005-27/

(SOSFS 2013:16) Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna och allmänna råden (SOSFS 2011:5) om lex Sarah
www.socialstyrelsen.se/sosfs/2011-5

SOSFS 2012:10) Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna (SOSFS 2009:6) om bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård. www.socialstyrelsen.se/sosfs/2009-6

Dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS (SOSFS 2014:5) www.socialstyrelsen.se/publikationer2014/2014-5-19

Cirkulär från Sveriges kommuner och Landsting (SKL)

SKL tar i olika frågor fram cirkulär med syfte att tydliggöra och underlätta kommunernas handläggning av olika frågor. Samtliga överenskommelser och cirkulär finns på SKL:s hemsida www.skl.se

Överenskommelser inom länet

Det finns ett flertal överenskommelser mellan Stockholms läns Landsting och Danderyds kommun och/eller kommuner inom länet. Samtliga överenskommelser och liknande finns på Storsthlm:s hemsida www.storsthlm.se

Riktlinjer, policys och tillämpningsanvisningar inom Danderyds kommun

Inom kommunen finns olika riktlinjer, policys och tillämpningsanvisningar som är relevanta för handläggning och beslut om insatser enligt SoL, LSS och annat som kan beröra socialtjänstens område. Samtliga aktuella riktlinjer, policys, tillämpningsanvisningar och andra specifika dokument finns på kommunens intranät. <http://intranat.danderyd.se/>

Riktlinjer för handläggning av bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453) inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i Danderyds kommun.

Antagna av socialnämnd 2018-09-10, SN 2018/0046